

factsheet

kwalificatieniveau en -status in mbo

regio Haaglanden

analyse per maart 2011 op basis van peiling januari 2011

door De Loos Monitoring, op verzoek van Spirit4You

inleiding

Op verzoek van Spirit4You heeft De Loos Monitoring bekeken hoe de doorstroom van vo-scholen naar mbo-opleidingen in de regio Haaglanden verloopt en in welke mate er sprake is van een succesvolle opleidingstraject van deze leerlingen in het mbo. De rapportage "*succes in het mbo*" levert een eerste aanzet voor de beantwoording van dit verzoek. Onderdeel van deze rapportage, vormt een longitudinale studie van het kwalificatieniveau en -status na de overgang vo→mbo. Deze factsheet vormt een onderdeel van de rapportage en geeft een introductie en een impressie van de volledige rapportage.

De analyses zijn in maart 2011 uitgevoerd door De Loos Monitoring in opdracht van Spirit4You.

De analyses zijn uitgevoerd op basis van gegevens uit de basisregistratie onderwijsnummer (BRON). Deze zijn door het ministerie van OCW aan de regio Haaglanden ter beschikking gesteld in het kader van de bestrijding van het voortijdig schoolverlaten (vsv) en het verbeteren van de doorstroom van het voortgezet onderwijs naar het middelbaar beroepsonderwijs. De gegevens zijn beperkt tot personen tot en met 23 jaar die in de regio woonachtig zijn.

De beschikbaarstelling van deze BRON-gegevens aan de regio wordt aangeduid met de C-route en is primair gericht op de verbetering van regionale en lokale registraties van voortijdig schoolverlaten en de overgang van vo naar mbo.

De beschikbaarstelling mag ook, binnen het kader van de doelstelling, worden benut voor analyse van de regionale ontwikkeling van (het bestrijden van) voortijdig schoolverlaten en (verbetering van) de overgang vo→mbo.

De Loos Monitoring heeft eveneens de bewerking van de beschikbaar gestelde gegevens uitgevoerd.

De factsheet behandelt niet de uitgangspositie bij instroom, de keuzes bij de overgang vo→mbo noch de trajecten nadien binnen het mbo, maar bekijkt het resultaat in termen van kwalificatieniveau (diploma's) en kwalificatiestatus (al dan niet voortijdig schoolverlaten).

Ook behandelt de factsheet niet het extern rendement van het voortgezet onderwijs, dat wil zeggen in welke mate vestigingen in het voortgezet onderwijs er in slagen om hun leerlingen voor te bereiden op een succesvol vervolg in het mbo. Deze zaken komen wel uitvoerig aan bod in de rapportage "*succes in mbo*".

Voor de analyses van het kwalificatieniveau en -status zijn deelnemers (cohorten) vier peilingen gevolgd (tot na het 3de jaar). De peilingen betreffen het kwalificatieniveau en -status half januari. De twee jongste cohorten 2010/11 en 2011/12 zijn buiten beschouwing gelaten.

Het allervroegste cohort betreft het cohort 2005/06. Dit zijn leerlingen die in 2005/2006 zijn gestart in het mbo.

Kwalificatieniveau

In deze factsheet is het kwalificatieniveau van vijf cohorten gevolgd. Dit geeft, conform de kwalificatie-indeling van de vsv-verkenner van OCW, het volgende overzicht:

hoogst behaalde kwalificatieniveau		cohort 2005/2006	cohort 2006/2007	cohort 2007/2008	cohort 2008/2009	cohort 2009/2010
1 ^{ste} peiling (na instroom)	zonder startkwalificatie	15%	13%	13%	13%	15%
	vmbo diploma	84%	85%	86%	85%	83%
	mbo1 diploma	0%	1%	0%	0%	1%
	met startkwalificatie	1%	1%	1%	1%	1%
2 ^{de} peiling (na 1 ^{ste} jaar mbo)	zonder startkwalificatie	13%	11%	11%	10%	11%
	vmbo diploma	79%	81%	84%	83%	81%
	mbo1 diploma	2%	3%	3%	3%	5%
	met startkwalificatie	5%	6%	3%	3%	4%
	verhuisd				0%	2%
3 ^{de} peiling (na 2 ^{de} jaar mbo)	zonder startkwalificatie	10%	9%	8%	8%	
	vmbo diploma	66%	66%	67%	68%	
	mbo1 diploma	2%	3%	3%	3%	
	met startkwalificatie	22%	22%	21%	21%	
	verhuisd				3%	
4 ^{de} peiling (na 3 ^{de} jaar mbo)	zonder startkwalificatie	8%	7%	7%		
	vmbo diploma	49%	47%	48%		
	mbo1 diploma	2%	3%	3%		
	met startkwalificatie	41%	44%	43%		
	verhuisd			4%		

Het overzicht zal hieronder aan de hand van de voornaamste resultaten worden besproken. Vooraf zij opgemerkt dat het bezit van een diploma en/of startkwalificatie los staat van het al dan niet volgen van onderwijs. Dit zal in verderop in dit hoofdstuk worden besproken. Ook is verder geen nader onderscheid gemaakt in het niveau van de kwalificatie (er is bijvoorbeeld geen onderscheid tussen een bo2-diploma, bo3-diploma of bo4-diploma), maar is de indeling van de vsv-verkenner overgenomen;

- het overzicht toont lege cellen. Dit betreft deelnemers die nog niet zover gevorderd zijn in het mbo/waarvoor de 3de of 4de peiling in de toekomst ligt;
- ook toont het overzicht percentages 'verhuisd'. Dit zijn deelnemers die gedurende de periode zijn verhuisd naar buiten de regio (of in een enkel geval, 24 jaar zijn geworden), en waarvan dus verder geen gegevens meer voorhanden zijn. Na vier peilingen is ongeveer 4% van de deelnemers verhuisd naar buiten de regio;
- het percentage startgekwalificeerden op de 4de peiling van cohort 2007/'08 (43%), ligt tussen dat van het cohort 2006/'07 (44%) en dat van cohort 2005/'06 (41%).

Het cohort 2007/'08 is met een lichte kleur aangegeven. Dit is de meest recente cohort met deelnemers waarvan voor alle peildata resultaten beschikbaar zijn. De verdere bespreking richt zich in eerste instantie op de kwalificatie van deze deelnemers:

hoogst behaalde kwalificatieniveau	cohort 2007/2008			
	1 ^{ste} peiling (na instroom)	2 ^{de} peiling (na 1 ^{ste} jaar mbo)	3 ^{de} peiling (na 2 ^{de} jaar mbo)	4 ^{de} peiling (na 3 ^{de} jaar mbo)
zonder startkwalificatie	13%	11%	8%	7%
vmbo diploma	86%	84%	67%	48%
mbo1 diploma	0%	3%	3%	3%
met startkwalificatie	1%	3%	21%	43%
verhuisd				4%

- na instroom in het mbo blijkt 86% van deze deelnemers in bezit van een vmbo-diploma en 1% een startkwalificatie (havo-diploma of hoger). 13% van de deelnemers start in het mbo zonder diploma. In deze analyses gelden certificaten niet als een diploma;
- op de 2de peiling is het percentage deelnemers met een startkwalificatie gestegen van 1% naar 3% en heeft 3% van de deelnemers een mbo-1 kwalificatie behaald;
- op de 3de peiling blijkt een belangrijke groep deelnemers een startkwalificatie te hebben behaald (21%) en dit percentage is op de 4de peiling gestegen tot 43%;
- het percentage deelnemers met een startkwalificatie op de 3de peiling (21%) is vrijwel gelijk aan dat van de vroegere cohorten (vergelijk de 22% van de cohort 2005/'06 en 2006/'07);
- op de 3de peiling heeft 8% nog geen enkel diploma op zak en heeft 68% nog het vmbo-diploma als hoogste kwalificatie. Op de 4de peiling zijn deze percentages gedaald tot respectievelijk 7% en

48%. Ofwel: op 4de peiling heeft minder dan de helft de deelnemers enige kwalificatie behaald in het mbo (45%)¹.

¹ het percentage deelnemers dat willekeurig welke kwalificatie heeft behaald na het 3de jaar mbo, bedraagt 45% (cohort 2007/2008). Deze uitkomst vormt de optelling van het percentage mbo1, plus het percentage startkwalificatie na het 3de jaar minus het percentage startkwalificatie na instroom: 3% + 43% -1%.

Kwalificatiestatus

De vorige paragraaf toonde de mate waarin deelnemers, bij het vorderen van de jaren in het mbo, zich weten te kwalificeren in het mbo. Deze paragraaf toont de kwalificatie in combinatie met het al dan niet volgen van onderwijs (kwalificatiestatus). Het onderstaand overzicht toont de onderscheiden kwalificatiestatusen (en de afkorting die in deze verdere paragrafen gebruikt zullen worden). Daarbij opgemerkt dat de gearceerde kwalificatiestatusen prevaleren²:

schoolverlaten	afkorting	kwalificatiestatus
in onderwijs	io ex vsv	in onderwijs van voormalige voortijdige schoolverlater
	io ex sv	in onderwijs van voormalige schoolverlater met startkwalificatie
	io met sk	in onderwijs met een startkwalificatie
	io pro	in onderwijs van voormalige leerling praktijkonderwijs
	io vo	in voortgezet onderwijs, wo. vavo en vmbo-mbo2 traject
	io mbo	in middelbaar beroepsonderwijs, wo. basiseducatie
	io ho	in hoger onderwijs
uit onderwijs	latere ho	waarschijnlijk in hoger onderwijs
	nieuw vsv	nieuwe voortijdig schoolverlater
	vsv	oud voortijdig schoolverlater
	vsv pro	voortijdig schoolverlater van voormalige leerling praktijkonderwijs

De overzichten hierna tonen de kwalificatiestatusen van vijf cohorten op vier peilingen. En ook hier is het recentste cohort dat tot op het 4de peiling was gevorderd (in 2010/11) met een lichte arcering aangegeven (in casu kolom/cohort '2007/2008'). Onder het overzicht bevindt zich een beschrijving van de voornaamste bevindingen:

schoolverlaten		status	cohort 2005/2006	cohort 2006/2007	cohort 2007/2008	cohort 2008/2009	cohort 2009/2010
na instroom	in onderwijs	io ex vsv			0%	0%	0%
		io met sk	1%	1%	1%	1%	1%
		io pro		0%			0%
		io vo	0%	0%	0%	0%	0%
		io mbo	99%	99%	98%	98%	98%
		io ho				0%	0%
	uit onderwijs	latere ho		0%			0%
		nieuw vsv			0%	0%	0%
		vsv	0%		0%	0%	0%
		vsv pro					0%
na 1 ^{ste} jaar	in onderwijs	io ex vsv			0%	0%	0%
		io met sk	4%	4%	2%	2%	3%
		io pro		0%			
		io vo	0%	0%	0%	0%	0%
		io mbo	83%	82%	85%	85%	86%
		io ho		0%	0%	0%	0%
	uit onderwijs	latere ho	0%	0%	0%	0%	0%
		nieuw vsv	11%	11%	11%	10%	8%
		vsv	0%		0%	0%	0%
		vsv pro	0%	0%	0%	1%	1%
		sv met sk	1%	1%	1%	1%	1%

Uit het overzicht blijkt ondermeer dat:

- na de instroom vrijwel alle deelnemers mbo volgen ('io mbo'), met enkelingen met een bijzondere status, waarbij onder meer starters in het mbo met reeds een startkwalificatie op zak ('io met sk' i.c. mbo-instromers met een havo-diploma);

Na het 1ste jaar mbo blijkt dat:

- de grote meerderheid in het mbo blijft (85%);
- na het 1ste jaar 11% voortijdig het middelbaar beroepsonderwijs heeft verlaten ('nieuw vsv') en 1% het onderwijs heeft verlaten met een startkwalificatie ('sv met sk').

² zo wordt bijvoorbeeld de kwalificatiestatus 'in mbo' overschreven door status 'io met sk', dat wil zeggen dat eerst wordt vastgesteld of een deelnemer 'io mbo' is, en dat daarna wordt vastgesteld of een deelnemer 'io met sk' is, en indien dat het geval is, is de status 'io mbo' daarna niet meer zichtbaar.

Het volgende overzicht toont de kwalificatiestatusen na het 2de jaar. Hier zijn de cellen ingekleurd wanneer een cohort nog niet is gevorderd tot het 3de peiling (na 2de jaar).

schoolverlaten	status	cohort 2005/2006	cohort 2006/2007	cohort 2007/2008	cohort 2008/2009	cohort 2009/2010	
na 2 ^{de} jaar	in onderwijs	io ex vsv	3%	2%	3%	2%	
		io met sk	15%	15%	14%	14%	
		io vo	0%	0%	0%	0%	
		io mbo	57%	57%	58%	60%	
		io ho	0%	0%	0%	1%	
		latere ho	1%	0%	0%		
	uit onderwijs	io ex sv	0%	0%	0%	0%	
		nieuw vsv	10%	10%	9%	8%	
		vsv	8%	8%	8%	7%	
		vsv pro	0%	1%	0%	1%	
	sv met sk	6%	6%	7%	6%		

Na het 2de jaar mbo blijkt dat:

- 17% voortijdig het middelbaar onderwijs heeft verlaten, waarvan 9% 'nieuw vsv';
- 7% het onderwijs heeft verlaten met een startkwalificatie ('sv met sk')
- 3% voormalige vsv'ers zijn teruggekeerd naar het onderwijs.

In het overzicht van de 4de peiling (na het 3de jaar) zijn cellen ingekleurd wanneer cohorten nog niet zo ver zijn gevorderd.

schoolverlaten	status	cohort 2005/2006	cohort 2006/2007	cohort 2007/2008	cohort 2008/2009	cohort 2009/2010	
na 3 ^{de} jaar	in onderwijs	io ex vsv	3%	3%	3%		
		io met sk	16%	18%	15%		
		io vo	0%	0%	0%		
		io mbo	35%	32%	35%		
		io ho	5%	7%	10%		
		latere ho	5%	3%			
	uit onderwijs	io ex sv	1%	1%	1%		
		nieuw vsv	9%	6%	5%		
		vsv	12%	14%	13%		
		vsv pro	0%	1%	0%		
	sv met sk	15%	15%	17%			

Na het 3de jaar mbo blijkt dat:

- is het voortijdig schoolverlaten opgelopen tot 18%, waarvan 5% nieuwe voortijdig schoolverlaters.
- daarentegen weer 3% voormalige vsv'ers terug zijn in het onderwijs (deze ex-vsv'ers kunnen zowel de nieuwe als ook de oude vsv'ers zijn ten tijde van de peiling na het 2de jaar mbo);
- 15% een startkwalificatie heeft, 10% een inschrijving heeft in het hoger onderwijs en 17% met een startkwalificatie het onderwijs heeft verlaten.

Hieronder zijn de resultaten van het cohort 2007/2008 in de opeenvolgende peilingen grafisch nogmaals weergegeven.

